

การปฏิบัติงานเกินเวลาของพยาบาลและผลลัพธ์ด้านพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน

Nurses' Extended Work Hours and Nurse Outcomes in Community Hospitals

ทรียาพรรณ	สุภามณี	Ph.D.*	Treeyapun	Supamanee	Ph.D.*
วิภาดา	คุณาวีกติกุล	D.S.N**	Wipada	Kunaviktikul	D.S.N**
ผ่องศรี	เกียรติเลิศนภา	กศ.ด.***	Pongsri	Keitlertnapha	Ed.D.***

บทคัดย่อ

การปฏิบัติงานเกินเวลาของพยาบาลมีผลกระทบต่อพยาบาลทั้งด้านร่างกาย จิตอารมณ์ สังคม และครอบครัว ซึ่งอาจก่อให้เกิดการผิดพลาดจากการทำงานและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของตัวพยาบาล การวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ (Correlational descriptive study) ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจำนวนชั่วโมงการปฏิบัติงานเกินเวลาของพยาบาล ผลลัพธ์ในการปฏิบัติงานด้านพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาล และความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานเกินเวลากับผลลัพธ์ในการปฏิบัติงานด้านพยาบาล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานเกิน 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในโรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 473 คน จาก 33 โรงพยาบาล ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเองจากการทบทวนวรรณกรรม จำนวน 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามการปฏิบัติงานเกินเวลาของพยาบาล แบบสอบถามผลลัพธ์ด้านพยาบาลได้แก่ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวพยาบาลและความเหนื่อยหน่ายของพยาบาล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด ไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบวัดความเหนื่อยหน่ายของพยาบาล เท่ากับ 0.86 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และหาความสัมพันธ์โดยใช้สหสัมพันธ์ลำดับที่สเปียร์แมน (Spearman rank correlation) และสถิติการถดถอยแบบไบนารีโลจิสติก (Binary logistic regression analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำงานล่วงเวลามีลักษณะ 8 ชั่วโมงต่อเวรร้อยละ 79.95 โดยการปฏิบัติงานเกินเวลาที่เกิดขึ้นถูกจัดไว้ในตารางเวรล่วงหนัาร้อยละ 82.18 กลุ่มตัวอย่างทำงานเกินเวลาโดยเฉลี่ยในหนึ่งสัปดาห์จำนวน 19.39 ชั่วโมง

* อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

* Lecturer, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

** ศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ข้าราชการเกษียณอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

*** Assistant Professor, of Nursing, Chiang Mai University

2. ผลลัพธ์ด้านพยาบาล

ด้านร่างกายพบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยเกิดการบาดเจ็บจากเข็มทิ่มตำร้อยละ 29.21 เคยบาดเจ็บจากของมีคมทิ่มตำร้อยละ 25 เกิดอุบัติเหตุอื่นๆ ร้อยละ 8.91 และเคยเกิดการบาดเจ็บระบบกระดูกและกล้ามเนื้อร้อยละ 100 ความเพียงพอของการพักผ่อน/นอนหลับอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 50.25 มีอาการง่วงนอนขณะขับรถน้อยกว่าร้อยละ 41.34

ด้านจิตใจพบว่ามีความพึงพอใจในการทำงานในภาพรวมในระดับมากร้อยละ 57.92 ความเหนื่อยหน่ายของพยาบาล กลุ่มตัวอย่างมีความอ่อนล้าทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 30.11$ S.D.=11.08) การลดความเป็นบุคคลในผู้อื่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 9.86$ S.D.=4.62) และการลดความสำเร็จส่วนบุคคลอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 44.96$ S.D.=8.13)

ด้านสังคมพบว่า มีความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 47.52

3. การปฏิบัติงานเกินเวลาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเหนื่อยหน่ายด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ($r = 0.17, p = 0.01$) และด้านร่างกายคือ อาการปวดเมื่อยซ้ำๆหรือมีความผิดปกติบริเวณหลังส่วนบน บริเวณหลังส่วนล่าง และปวดร้าวจากหลังลงมาที่ขา (Sciatica) (OR = 1.02, 95% C.I. 1.00-1.03, $p = 0.05$; OR = 1.02, 95% C.I. 1.01-1.04, $p = 0.01$; OR = 1.02, 95% C.I. 1.00-1.03, $p = 0.05$) การปฏิบัติงานเกินเวลาที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเพียงพอของการพักผ่อน/นอนหลับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.19, p = 0.01$) และความสมดุลระหว่างชีวิตกับงาน ($r = -0.16, p = 0.01$)

คำสำคัญ : การปฏิบัติงานเกินเวลาของพยาบาล ผลลัพธ์ด้านพยาบาล

Abstract

Having extended work hours can certainly affect with nurses' physical psycho-social and family which lead to adverse event and nurse injury incident. The proposes of this correlational descriptive research were to study nurses' extended work hours, nurse outcomes as perceived by nurses and to investigate the relationships between nurses' extended work hours and nursing outcomes. The samples were 473 nurses who worked more than 40 hours per week in 33 community government hospitals and were selected using a multi stage random sampling technique and a table of Yamane (1973) to calculate the sample size.

The research instruments were the questionnaires of personal data, nurses' extended work hours and nurse outcomes such as events occurred to nurses and nurses' burnout which were tested for content validity by 5 experts and Cronbach' s alpha of this instrument was 0.86. The data were analyzed by using descriptive statistics, spearman rank correlation and Binary logistic regression analysis.

Major findings were as follow:

1. 79.95% registered nurses worked on extended work hour which had been

assigned by their administrators on work-shift rotation schedule 82.18%. While nurses worked on nursing extended work hours at 19.39 hours per week.

2. Nurse outcomes:

Physical dimension: The figures for needle injury, sharp injury and other injury were 29.21, 25 and 8.91 % respectively whereas the proportion of muscle-skeleton injury, adequacy of rest and sleep and fall as sleep when driving a car were 100, 50.25 and 41.43% respectively.

Psychological dimension: Nurses' job satisfaction was at high level at 57.92%, burnout dimensions of nurses were that emotional exhaustion was at high level (\bar{X} = 30.11 S.D. = 11.08) in while depersonalization was at medium level (\bar{X} = 9.86 S.D. = 4.62) and reduced personal accomplishment was at low level (\bar{X} = 44.96 S.D. = 8.13). Social dimension: the balance between work and life was at medium level 47.52%.

3. Nurses' extended work hours were positively correlated with emotional exhaustion ($r = 0.17, p=0.01$), high back pain, low back pain and sciatica (OR = 1.02, 95% C.I. 1.00-1.03, $p = 0.05$; OR = 1.02, 95% C.I. 1.01-1.04, $p = 0.01$; OR = 1.02, 95% C.I. 1.00-1.03, $p=0.05$) respectively Meanwhile nurses' extended work hours were negatively related with adequacy of rest and sleep ($r = -0.19, p=0.01$) and the balance between work and life ($r = -0.16, p=0.01$).

Key words: Nurses' Extended Work Hours, Nurse Outcomes